

คู่มือการซื้อขายอนุพันธ์

Single Stock Futures

สารบัญ

1	รู้จักกับ Single Stock Futures	3
2	ลักษณะและข้อกำหนดของ Single Stock Futures	3
2.1	สินค้าอ้างอิง	3
2.2	ขนาดสัญญา	4
2.3	เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ	4
2.4	ช่วงราคาซื้อขายขั้นต่ำ	4
2.5	ช่วงการเปลี่ยนแปลงของราคาสูงสุดแต่ละวัน	4
2.6	เวลาซื้อขาย	4
2.7	วันซื้อขายวันสุดท้าย	4
2.8	ราคาที่ใช้ชำระราคาในวันซื้อขายสุดท้าย	5
2.9	วิธีส่งมอบ / ชำระราคา	5
3	อักษรย่อและสัญลักษณ์	5
3.1	Single Order	5
3.2	Combination Order	5
4	การหยุดการซื้อขาย (Circuit Breaker)	6
5	ค่านายหน้าซื้อขาย	7
6	การถือครองฐานะจนสิ้นสุดอายุสัญญา	7
7	จำนวนการถือครองสูงสุด (Speculative Position Limit)	7
8	ระดับต้องรายงาน (Reportable Limit)	7
9	ผลของ Corporate Action	7
9.1	Corporate Action คืออะไร	7
9.2	หลักการปรับเงื่อนไขสัญญา	8
9.3	วิธีการปรับเงื่อนไขสัญญา	8
9.4	การปรับเงื่อนไขสัญญาแบบมาตรฐาน	9
9.5	ตัวอย่างการคำนวณการปรับเงื่อนไขสัญญาแบบมาตรฐาน	9
10	กลยุทธ์ซื้อขาย	11
10.1	การเก็งกำไรทิศทาง	11
10.2	กลยุทธ์ซื้อขายส่วนต่างระหว่างฟิวเจอร์สต่างประเภทกัน	12
10.3	กลยุทธ์อาร์บิทราจ (Arbitrage)	14
	เอกสารแนบที่ 1	16
	เอกสารแนบที่ 2	17

คู่มือการซื้อขายอนุพันธ์ฉบับนี้ บริษัทหลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด (มหาชน) จัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเปิดบัญชีเพื่อซื้อขายอนุพันธ์ของลูกค้า โดยรายละเอียดที่จัดทำขึ้นนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการอธิบายเท่านั้น มิได้เป็นการให้คำแนะนำสำหรับการลงทุนแต่อย่างใด

“การลงทุนมีความเสี่ยง ดังนั้น ผู้ลงทุนควรใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการตัดสินใจลงทุน”

1 รู้จักกับ Single Stock Futures

Single Stock Futures ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ สัญญาฟิวเจอร์ส และหุ้นสามัญหนึ่งหุ้น เมื่อทั้ง 2 ส่วนมารวมกันจึงกลายเป็น สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีหุ้นสามัญหนึ่งหุ้นเป็นสินค้าอ้างอิง

2 ลักษณะและข้อกำหนดของ Single Stock Futures

สำหรับ Single Stock Futures นั้น บมจ. ตลาดอนุพันธ์ได้กำหนดลักษณะและเงื่อนไขดังนี้

สินค้าอ้างอิง	หุ้นสามัญ ซึ่งประกาศโดยตลาดอนุพันธ์
ขนาดสัญญา	1,000 หุ้น
เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ	เดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคมโดยนับไปไม่เกิน 4 ไตรมาส
ช่วงราคาซื้อขายขั้นต่ำ	0.1 บาท
ช่วงการเปลี่ยนแปลงของราคาสูงสุดแต่ละวัน	ไม่เกิน +/- 30% ของราคาที่ใช้ชำระราคาในวันทำการก่อนหน้า
เวลาซื้อขาย	
Pre-open:	9:15 – 9:45
Morning session:	9:45 – 12:30
Pre-open:	14:00 – 14:30
Afternoon session:	14:30 – 16:55
วันซื้อขายวันสุดท้าย	วันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ โดยให้ช่วงเวลาซื้อขายในวันสุดท้ายของการซื้อขายสิ้นสุดในเวลา 16.30 น.
ราคาที่ใช้ชำระราคาในวันซื้อขายวันสุดท้าย	ค่าเฉลี่ยของราคาของสินค้าอ้างอิงที่ซื้อขายในช่วง 15 นาทีสุดท้าย (16:15 - 16:30 น.) และราคาปิด โดยใช้ค่าทศนิยม 2 ตำแหน่ง
วิธีชำระราคา	กำไร / ขาดทุน ชำระราคาเป็นเงินสด

2.1 สินค้าอ้างอิง

ปัจจุบัน บมจ. ตลาดอนุพันธ์ได้ประกาศให้ Single Stock Futures นั้นมีหุ้นสามัญอ้างอิงของบริษัทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อเต็มบริษัท	วันซื้อขายวันแรก
ADVANC	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	24 พ.ย. 2551
PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	24 พ.ย. 2551
PTTEP	ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	24 พ.ย. 2551

2.2 ขนาดสัญญา

เมื่อสัญญา Single Stock Futures เริ่มซื้อขายในวันแรก สัญญา Single Stock Futures นั้น ๆ จะมีขนาดสัญญาเท่ากับ 1,000 หุ้น อย่างไรก็ตามหลังจากที่มี Corporate Action เกิดขึ้น ขนาดของสัญญาอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ นักลงทุนจึงต้องพึงระวังไว้ว่าขนาดสัญญาสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลังจากมี Corporate Action

2.3 เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ

ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุมี 4 เดือนได้แก่ มีนาคม มิถุนายน กันยายน และ ธันวาคม โดยนับไปไม่เกิน 4 ไตรมาส ทำให้ ตามปกติ สัญญา Single Stock Futures ที่มีการซื้อขายนั้น จะมีทั้งหมด 4 สัญญา เช่น ถ้าวันนี้เป็นวันที่ 24 พ.ย. 2551 สัญญา Single Stock Futures ที่มีการซื้อขายนั้นจะมีทั้งหมด 4 สัญญา และมีเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุดังนี้

- ธันวาคม 2551
- มีนาคม 2552
- มิถุนายน 2552
- กันยายน 2552

อย่างไรก็ตาม ณ วันซื้อขายวันสุดท้ายของสัญญาที่ใกล้สุด ตลาดอนุพันธ์จะนำสัญญาถัดไปเข้ามาซื้อขายทันที เช่น วันซื้อขายวันสุดท้ายของสัญญาที่สิ้นสุดอายุเดือน ธันวาคม 2551 ตลาดอนุพันธ์จะนำสัญญาที่สิ้นสุดอายุเดือน ธันวาคม 2552 เข้ามาซื้อขายทันที

2.4 ช่วงราคาซื้อขายขั้นต่ำ

ช่วงราคาซื้อขายขั้นต่ำเท่ากับ 0.1 บาท หมายความว่าราคาของสัญญา Single Stock Futures ที่มีการซื้อขายกันนั้นจะสามารถส่งคำสั่งซื้อขายโดยระบุราคาได้ห่างกันไม่ต่ำกว่า 0.1 บาท

- ตัวอย่างของราคาที่สามารถระบุได้มีดังนี้ 50 บาท 50.1 บาท 100.1 บาท และ 100.2 บาท เป็นต้น
- ตัวอย่างของราคาที่ไม่สามารถระบุได้มีดังนี้ 50.03 บาท 25.25 บาท 79.08 บาท และ 100.22 บาท เป็นต้น

2.5 ช่วงการเปลี่ยนแปลงของราคาสูงสุดแต่ละวัน

ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้ราคาสูงสุดในวันทำการซื้อขาย (Ceiling Price) ไม่เกิน +30% และราคาต่ำสุด (Floor Price) ไม่ต่ำกว่า -30% จากราคาเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้า ตัวอย่างเช่น ถ้าราคาเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้าเท่ากับ 50 บาท ราคาสูงสุดที่สามารถซื้อขายได้จะไม่เกิน 65 บาท และราคาต่ำสุดที่สามารถซื้อขายได้จะไม่ต่ำกว่า 35 บาท

2.6 เวลาซื้อขาย

มี 4 ช่วงเวลาดังนี้

ลำดับที่	ชื่อช่วงเวลา	ช่วงเวลา
1	Pre-open	9:15 – 9:45
2	Morning session	9:45 – 12:30
3	Pre-open	14:00 – 14:30
4	Afternoon session	14:30 – 16:55

2.7 วันซื้อขายวันสุดท้าย

วันซื้อขายวันสุดท้ายของทุกสัญญานั้นเป็นวันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ โดยตัวอย่างของวันซื้อขายวันสุดท้ายมีดังนี้

เดือนและ ค.ศ. ที่สัญญาหมดอายุ	วันซื้อขายวันสุดท้าย
มีนาคม 2009	30 มี.ค. 2552
มิถุนายน 2009	29 มิ.ย. 2552
กันยายน 2009	29 ก.ย. 2552
ธันวาคม 2009	29 ธ.ค. 2552
มีนาคม 2010	30 มี.ค. 2553

นอกจากนั้น ในวันซื้อขายสุดท้ายของแต่ละสัญญา สัญญานั้นจะมีการซื้อขายสิ้นสุดในเวลา 16.30 น.

2.8 ราคาที่ใช้ชำระราคาในวันซื้อขายสุดท้าย

ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้ใช้ค่าเฉลี่ยถึงทศนิยมที่ 2 ตำแหน่งของราคาสินค้าอ้างอิง ในวันสุดท้ายของการซื้อขายในช่วง 15 นาทีสุดท้าย และราคาปิดของสินค้าอ้างอิงในวันนั้น (ไม่มีการถ่วงน้ำหนักด้วยปริมาณการซื้อขาย)

2.9 วิธีส่งมอบ / ชำระราคา

ในการซื้อขาย Single Stock Futures เป็นการส่งมอบเฉพาะกำไร/ขาดทุน จึงมีการชำระราคาเป็นเงินสดเท่านั้น (Cash Settlement)

3 อักษรย่อและสัญลักษณ์

3.1 Single Order

การใช้อักษรย่อสำหรับสัญญาฟิวเจอร์สแบบ Single Order ประกอบด้วย 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 2	ส่วนที่ 3	ส่วนที่ 4
ABCDEF	Z	09	X

- ส่วนที่ 1 : สินค้าอ้างอิง
ใช้ชื่อย่อหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนอักษรหรือตัวเลขรวมกันตั้งแต่ 2 ตัวถึง 6 ตัว
- ส่วนที่ 2 : เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ
ใช้อักษรย่อหนึ่งตัวแทนชื่อเดือนดังนี้

เดือนที่สัญญาสิ้นสุด	อักษรย่อ
มีนาคม	H
มิถุนายน	M
กันยายน	U
ธันวาคม	Z

- ส่วนที่ 3 : ปีที่สัญญาสิ้นสุดอายุ
ใช้ตัวเลข 2 ตัวสุดท้ายตามปี ค.ศ. เช่น ค.ศ. 2008 ใช้ตัวย่อเป็น 08 และ ค.ศ. 2009 ใช้ตัวย่อเป็น 09 เป็นต้น
- ส่วนที่ 4 : การปรับเงื่อนไขสัญญา
ในกรณีที่มีการปรับเงื่อนไขสัญญา โดยอาจจะเกิดจาก Corporate Action ต่าง ๆ และมีผลให้มีการปรับเงื่อนไขในสัญญาบางอย่างเช่น ชื่อสินค้าอ้างอิง ขนาดสัญญา ราคาของสัญญา หรือจำนวนสัญญา เป็นต้น ตลาดอนุพันธ์จะใช้ตัวอักษร 1 ตัวเพื่อบ่งบอกว่าการปรับเงื่อนไขสัญญาเกิดขึ้นดังนี้
 - X แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 1
 - Y แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 2
 - Z แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 3

ตัวอย่างการใช้อักษรย่อสำหรับสัญญา Single Stock Futures สามารถดูได้ที่เอกสารแนบที่ 1

3.2 Combination Order

การใช้อักษรย่อสำหรับสัญญาฟิวเจอร์สแบบ Combination Order ประกอบด้วย 7 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 2	ส่วนที่ 3	ส่วนที่ 4	ส่วนที่ 5	ส่วนที่ 6	ส่วนที่ 7
ABCDEF	U	09	X	Z	09	X

- ส่วนที่ 1 : สินค้าอ้างอิง
ใช้ชื่อย่อหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนอักษรหรือตัวเลขรวมกันตั้งแต่ 2 ตัวถึง 6 ตัว
- ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 5 : เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ
ใช้อักษรย่อหนึ่งตัวแทนชื่อเดือนดังนี้

เดือนที่สัญญาสิ้นสุด	อักษรย่อ
มีนาคม	H
มิถุนายน	M
กันยายน	U
ธันวาคม	Z

- ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 6 : ปีที่สัญญาสิ้นสุดอายุ
ใช้ตัวเลข 2 ตัวสุดท้ายตามปี ค.ศ. เช่น ค.ศ. 2008 ใช้ตัวย่อเป็น 08 และ ค.ศ. 2009 ใช้ตัวย่อเป็น 09 เป็นต้น
- ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 7 : การปรับเงื่อนไขสัญญา
ในกรณีที่มีการปรับเงื่อนไขสัญญา โดยอาจจะเกิดจาก Corporate Action และมีผลให้มีการปรับเงื่อนไขในสัญญาบางอย่างเช่น ชื่อสินค้าอ้างอิง ขนาดสัญญา ราคาของสัญญา หรือจำนวนสัญญา เป็นต้น ตลาดอนุพันธ์จะใช้ตัวอักษร 1 ตัวเพื่อบ่งบอกว่ามีการปรับเงื่อนไขสัญญาเกิดขึ้นดังนี้
 - X แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 1
 - Y แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 2
 - Z แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 3

ตัวอย่างการซื้อขายสัญญาด้วย Combination Order

- ในกรณีที่นักลงทุนส่งคำสั่ง ชื่อ PTTU09Z09 ที่ราคา 1 บาท หมายความว่า นักลงทุนต้องการซื้อ PTTZ09 และขาย PTTU09 พร้อมกัน โดยราคาของ PTTZ09 ลบด้วย ราคาของ PTTU09 ต้องไม่สูงกว่า 1 บาท
- ในกรณีที่นักลงทุนส่งคำสั่ง ขาย PTTU09XZ09X ที่ราคา 2 บาท หมายความว่า นักลงทุนต้องการขาย PTTZ09X และซื้อ PTTU09X พร้อมกัน โดยราคาของ PTTZ09X ลบด้วย ราคาของ PTTU09X ต้องไม่ต่ำกว่า 2 บาท

ตัวอย่างการใช้อักษรย่อสำหรับสัญญา Single Stock Futures สามารถดูได้ที่เอกสารแนบที่ 1

4 การหยุดการซื้อขาย (Circuit Breaker)

ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้ราคาสูงสุดในวันทำการซื้อขาย (Ceiling Price) ไม่เกิน +30% และราคาต่ำสุด (Floor Price) ไม่ต่ำกว่า -30% จากราคาเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้า

อย่างไรก็ตาม ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้มี Circuit Breaker ซึ่งอ้างอิงกับ Circuit Breaker ของตลาดหลักทรัพย์ โดยถ้าตลาดหลักทรัพย์หยุดการซื้อขายอันเนื่องมาจาก

- ราคาของดัชนี SET ตกลงถึง 10% จากราคาเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้า
- ราคาของดัชนี SET ตกลงถึง 20% จากราคาเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้า
- ราคาของดัชนี SET ตกลงถึง 30% จากราคาเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้า

ตลาดอนุพันธ์จะหยุดการซื้อขายด้วยเช่นกัน

กรณี Combination order ตลาดอนุพันธ์กำหนดราคาสูงสุดต่ำสุดในแต่ละวันโดยใช้ Daily Settlement Price ล่าสุดของเดือนใกล้ ลบด้วยเดือนใกล้ (Far - Near) +10 บาท เป็นราคาสูงสุด และ -10 บาท เป็นราคาต่ำสุดของ series คู่กัน

นอกจากนั้น ถ้าหุ้นสามัญซึ่งเป็นสินค้าอ้างอิงของ Single Stock Futures ถูกหยุดการซื้อขายเป็นการชั่วคราว (Halted หรือ Suspended) ในตลาดสินค้าอ้างอิง ตลาดอนุพันธ์จะหยุดการซื้อขายสัญญา Single Stock Futures ของสินค้าอ้างอิงที่ถูกหยุดการซื้อขายเป็นการชั่วคราว (Halted หรือ Suspended) ด้วย

5 คำนายหน้าซื้อขาย

บริษัทฯ กำหนดค่านายหน้าสำหรับ Single Stock Futures (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) สำหรับการซื้อขายแบบปกติ (Offline) และการซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ดังนี้

อัตราค่านายหน้า	ระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้
0.10% ของมูลค่าสัญญา + 3.5 บาท ต่อสัญญา	24 พ.ย. 2551 – 28 ก.พ. 2552
0.10% ของมูลค่าสัญญา + 5.25 บาท ต่อสัญญา	1 มี.ค. 2552 – 31 พ.ค. 2552
0.10% ของมูลค่าสัญญา + 7 บาท ต่อสัญญา	1 มิ.ย. 2552 – 31 ธ.ค. 2552
0.10% ของมูลค่าสัญญา + 10 บาท ต่อสัญญา	1 ม.ค. 2553 – เป็นต้นไป

ตัวอย่างเช่น

- นักลงทุนซื้อสัญญา PTTZ09 1 สัญญา (ขนาดสัญญาเท่ากับ 1,000 หุ้น) ที่ราคา 180 บาท ดังนั้นค่านายหน้า (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) คือ $(180 \times 1,000 \times 0.10\%) + 3.5 = 180 + 3.5 = 183.5$ บาท

6 การถือครองฐานะจนสิ้นสุดอายุสัญญา

สัญญา Single Stock Futures ที่ถูกถือครองจนครบอายุจะถูก Mark-to-Market ณ สิ้นวันซื้อขายวันสุดท้ายของสัญญารุ่นนั้นๆ นักลงทุนผู้ถือครองจะได้ส่วนต่างระหว่างต้นทุนสุดท้ายที่ถืออยู่กับราคาเพื่อการชำระราคาครั้งสุดท้าย (Final Settlement Price) ถือเป็นการปิดฐานะสัญญาไปโดยอัตโนมัติ

นักลงทุนมีภาระในการชำระค่านายหน้าซื้อขายจากการชำระราคาครั้งสุดท้ายนี้ด้วย

7 จำนวนการถือครองสูงสุด (Speculative Position Limit)

สำหรับหุ้นอ้างอิงแต่ละหุ้น นักลงทุนห้ามมีฐานะสุทธิในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า Single Stock Futures ในเดือนในเดือนหนึ่งหรือทุกเดือนรวมกันเกินกว่า 20,000 สัญญา หรือจำนวนที่ตลาดอนุพันธ์ประกาศกำหนด ยกเว้นบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากตลาดอนุพันธ์ให้ถือครองสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเกินกว่าจำนวนดังกล่าว

โดยตลาดอนุพันธ์กำหนดให้จำนวนการถือครองสูงสุดนี้เท่ากับ 5,000 สัญญาก่อนในช่วงแรก (ตั้งแต่วันที่ 24 พ.ย. 2551 ถึง 31 มี.ค. 2552)

8 ระดับต้องรายงาน (Reportable Limit)

สำนักงาน กลต. และ ตลาดอนุพันธ์ กำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์ต้องรายงานรายชื่อของนักลงทุนที่ถือครองฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสุทธิใน Single Stock Futures ที่มีสินค้าอ้างอิงเป็นหุ้นสามัญใดหุ้นสามัญหนึ่งทั้งหมดอายุเดือนใดเดือนหนึ่งหรือทุกเดือนรวมกันตั้งแต่ 500 สัญญาขึ้นไป อย่างไรก็ตาม นักลงทุนยังสามารถเพิ่มการถือครองได้จนไม่เกินระดับวงเงินอนุมัติ หรือ จำนวนการถือครองสูงสุด (Speculative Position Limit) ตามประกาศของตลาดอนุพันธ์

9 ผลของ Corporate Action

9.1 Corporate Action คืออะไร

Corporate Action หมายถึง เหตุการณ์ที่กระทำโดยบริษัทจดทะเบียนฯ ที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทจดทะเบียนฯ นั้น เช่น Stock Split, Reverse Stock Split, Cash Dividend, Stock Dividend (Bonus Issue), Merger, Name Change, Spin-off, และ Warrant Issue เป็นต้น

บ่อยครั้ง Corporate Action ทำให้ มีการเปลี่ยนแปลงของราคาพาร์ด้วย โดยมีตัวอย่างดังนี้

ไม่มีผลกระทบต่อราคาพาร์	มีผลกระทบต่อราคาพาร์
- Name Change - Cash Dividend - Extraordinary Cash Dividend	- Stock Split - Reverse Stock Split - Stock Dividend - Right Issue

9.2 หลักการปรับเงื่อนไขสัญญา

เนื่องจากสัญญา Single Stock Futures นั้นมีหุ้นเป็นสินค้าอ้างอิง ทำให้เมื่อบริษัทจดทะเบียนฯ ที่มีหุ้นเป็นสินค้าอ้างอิงนั้นมี Corporate Action เกิดขึ้น ตลาดอนุพันธ์และสำนักหักบัญชีจะต้องมีการปรับเงื่อนไขของสัญญาที่ได้รับผลกระทบเพื่อลดผลกระทบหรือให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดแก่นักลงทุน

อย่างไรก็ตาม Corporate Action ก็มีอยู่หลายประเภท แต่มีบางประเภทที่ไม่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขของสัญญา เช่น การจ่ายเงินปันผลปกติ (Ordinary Cash Dividend) เป็นต้น

ตลาดอนุพันธ์สามารถเลือกดำเนินการปรับเงื่อนไขสัญญาได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างพร้อมกัน ดังนี้

- รหัสของสัญญา
- ราคาของสัญญาฟิวเจอร์ส (ต้นทุนใหม่ ณ วัน Ex-Date)
- ขนาดของสัญญา (Contract Size)
- จำนวนของสัญญาที่เปิดอยู่ หรือ ฐานะคงค้าง (Open Position)
- การชำระเป็นเงินสด (รับ/จ่าย)

9.3 วิธีการปรับเงื่อนไขสัญญา

การปรับเงื่อนไขสัญญาจึงแบ่งออกเป็นสองกลุ่มได้แก่

1. มีวิธีการปรับเงื่อนไขแบบมาตรฐาน

ปัจจุบัน ตลาดอนุพันธ์กำหนดสูตรมาตรฐานเป็นแนวทางการปรับเงื่อนไขสำหรับกรณีหลัก ๆ ดังนี้

- กรณีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Stock Split หรือ Reversed Stock Split)
- กรณีจ่ายปันผลเป็นหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วน (Bonus Issue หรือ Stock Dividend)
- กรณีจ่ายเงินปันผลพิเศษ (Extraordinary Cash Dividend)
- กรณีเพิ่มทุนโดยให้สิทธิผู้ถือหุ้นเดิมจองซื้อหุ้นใหม่ (Right Offering หรือ Right Issue)

2. ไม่มีวิธีการปรับเงื่อนไขแบบมาตรฐาน

เมื่อเกิด Corporate Action กรณีอื่น ๆ ที่ไม่มีวิธีการปรับเงื่อนไขแบบมาตรฐาน ตลาดอนุพันธ์จะเป็นพิจารณาว่า:

- Corporate Action ใดบ้างที่เข้าข่ายจะต้องปรับหรือไม่ต้องปรับเงื่อนไขสัญญา
- วิธีที่จะใช้ในการปรับเงื่อนไขสัญญา (ถ้ามีการปรับเงื่อนไขสัญญา)

นอกจากนั้น ตลาดอนุพันธ์โดยความเห็นชอบของผู้จัดการอาจพิจารณาปรับเงื่อนไขสัญญาของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแตกต่างไปจากวิธีที่เสนอได้ตามที่เห็นว่าเหมาะสม ในกรณีที่เห็นว่ากรณีที่พิจารณานั้นมีรายละเอียดและมีพื้นฐานที่แตกต่างจากลักษณะทั่วไป

9.4 การปรับเงื่อนไขสัญญาแบบมาตรฐาน

การปรับเงื่อนไขสัญญาแบบมาตรฐานทั้งสี่กรณีที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นจะมีการปรับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- รหัสของสัญญา**
เงื่อนไขในสัญญาบางอย่างเช่น ชื่อสินค้าอ้างอิง ขนาดสัญญา ราคาของสัญญา หรือจำนวนสัญญา เป็นต้น ตลาดอนุพันธ์จะเพิ่มตัวอักษร 1 ตัวหลังชื่อสัญญาของ Single Stock Futures เพื่อบ่งบอกว่ามีการปรับเงื่อนไขสัญญาเกิดขึ้นดังนี้
 - X แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 1
 - Y แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 2
 - Z แทนการปรับเงื่อนไขสัญญาครั้งที่ 3
- ราคาของสัญญาฟิวเจอร์ส (ต้นทุนใหม่ ณ วัน Ex-Date)**
 - ราคาของสัญญาฟิวเจอร์สใหม่ = ราคาของสัญญาฟิวเจอร์สเก่า x F
- การปรับขนาดของสัญญา (Contract Size)**
 - ขนาดของสัญญาใหม่ = ขนาดของสัญญาเก่า / F

โดย F คือ Adjustment Factor ซึ่งมีวิธีคำนวณขึ้นกับกรณีของ Corporate Action อันได้แก่

- การเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Stock Split หรือ Reversed Stock Split)**
บริษัท ABC เปลี่ยนมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ (ราคาพาร์) ทำให้จำนวนหุ้นเดิม X หุ้นเปลี่ยนแปลงเป็น Y หุ้น
 - ถ้า $Y > X$ เรียกว่า Stock Split
 - ถ้า $Y < X$ เรียกว่า Reverse Stock Split

$$\text{Adjustment Factor (F)} = \frac{X}{Y}$$

- จ่ายปันผลเป็นหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วน (Bonus Issue หรือ Stock Dividend)**
บริษัท ABC ให้หุ้นปันผลแก่ผู้ถือให้เต็มในอัตรา B หุ้นเดิม ต่อ A หุ้นใหม่

$$\text{Adjustment Factor (F)} = \frac{B}{A + B}$$

- กรณีจ่ายเงินปันผลพิเศษ (Extraordinary Cash Dividend)**
บริษัท ABC จ่ายเงินปันผลพิเศษจำนวน D บาทต่อหุ้น (S = ราคาปิดของหุ้นอ้างอิง ณ 1 วันก่อน Ex-Date)

$$\text{Adjustment Factor (F)} = \frac{S - D}{S}$$

- กรณีเพิ่มทุนโดยให้สิทธิผู้ถือหุ้นเดิมจองซื้อหุ้นใหม่ (Right Offering หรือ Right Issue)**
บริษัท ABC ให้สิทธิผู้ถือหุ้นสามัญในอัตรา B หุ้นเดิม ต่อ A หุ้นใหม่ ที่ราคาหุ้นละ C บาท (S = ราคา

$$\text{Adjustment Factor (F)} = \frac{B + (A \times (C/S))}{A + B}$$

9.5 ตัวอย่างการคำนวณการปรับเงื่อนไขสัญญาแบบมาตรฐาน

9.5.1 กรณี Stock Split

บริษัท PTTEP เปลี่ยนมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ (ราคาพาร์) จากหุ้นละ 5 บาท เป็นหุ้นละ 1 บาท (Split 1 หุ้นเดิม เป็น 5 หุ้นใหม่)

ข้อมูลของสัญญา ณ 1 วัน ก่อน Ex-date

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
PTTEPH09	86	1,000	2,500
PTTEPM09	87	1,000	1,500
PTTEPU09	88	1,000	120
PTTEPZ09	89	1,000	30

สามารถคำนวณ Adjustment Factor (F) ได้ดังนี้

$$F = \frac{X}{Y} = \frac{1}{5} = 0.2$$

ข้อมูลของสัญญา ณ วัน Ex-date จะเปลี่ยนเป็น

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
PTTEPH09X	$86 \times 0.2 = 17.2$	$1,000 / 0.2 = 5,000$	2,500
PTTEPM09X	$87 \times 0.2 = 17.4$	$1,000 / 0.2 = 5,000$	1,500
PTTEPU09X	$88 \times 0.2 = 17.6$	$1,000 / 0.2 = 5,000$	120
PTTEPZ09X	$89 \times 0.2 = 17.8$	$1,000 / 0.2 = 5,000$	30

9.5.2 กรณี Bonus Issue หรือ Stock Dividend

บริษัท PTT ประกาศให้หุ้นปันผลแก่ผู้ถือหุ้นเดิมในอัตรา 4 หุ้นเดิมต่อ 1 หุ้นใหม่

ข้อมูลของสัญญา ณ 1 วัน ก่อน Ex-date

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
PTTH09	155	1,000	2,000
PTTM09	156	1,000	1,000
PTTU09	157	1,000	100
PTTZ09	158	1,000	20

สามารถคำนวณ Adjustment Factor (F) ได้ดังนี้

$$F = \frac{B}{A+B} = \frac{4}{1+4} = 0.8$$

ข้อมูลของสัญญา ณ วัน Ex-date จะเปลี่ยนเป็น

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
PTTH09X	$155 \times 0.8 = 124$	$1,000 / 0.8 = 1,250$	2,000
PTTM09X	$156 \times 0.8 = 124.8$	$1,000 / 0.8 = 1,250$	1,000
PTTU09X	$157 \times 0.8 = 125.6$	$1,000 / 0.8 = 1,250$	100
PTTZ09X	$158 \times 0.8 = 126.4$	$1,000 / 0.8 = 1,250$	20

9.5.3 กรณี Extraordinary Cash Dividend

บริษัท ABC ประกาศจ่ายเงินปันผลพิเศษเท่ากับ 5 บาท โดยราคาปิด ABC ณ 1 วัน ก่อน Ex-Date เท่ากับ 50 บาท

ข้อมูลของสัญญา ณ 1 วัน ก่อน Ex-date

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
ABCH09	51	1,000	3,000
ABCM09	51.5	1,000	1,200
ABCU09	52	1,000	400
ABCZ09	52.5	1,000	50

สามารถคำนวณ Adjustment Factor (F) ได้ดังนี้

$$F = \frac{S - D}{D} = \frac{50 - 5}{50} = 0.9$$

ข้อมูลของสัญญา ณ วัน Ex-date จะเปลี่ยนเป็น

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
ABCH09X	51 x 0.9 = 45.9	1,000 / 0.9 = 1,111	3,000
ABCM09X	51.5 x 0.9 = 46.35	1,000 / 0.9 = 1,111	1,200
ABCU09X	52 x 0.9 = 46.8	1,000 / 0.9 = 1,111	400
ABCZ09X	52.5 x 0.9 = 47.25	1,000 / 0.9 = 1,111	50

9.5.4 กรณี Right Offering หรือ Right Issue

บริษัท DEF ประกาศให้สิทธิจองซื้อหุ้นสามัญแก่ผู้ถือหุ้นเดิมในอัตรา 2 หุ้นเดิมต่อ 1 หุ้นใหม่ ในราคาหุ้นละ 35 บาท และราคาปิดของหุ้น DEF ก่อนวัน Ex-Date 1 วันเท่ากับ 50 บาท

ข้อมูลของสัญญา ณ 1 วัน ก่อน Ex-date

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
DEFH09	50	1,000	3,500
DEFM09	50.5	1,000	1,400
DEFU09	51	1,000	600
DEFZ09	52	1,000	70

สามารถคำนวณ Adjustment Factor (F) ได้ดังนี้

$$F = \frac{B + (A \times (C/S))}{A + B} = \frac{2 + (1 \times (35/50))}{1 + 2} = 0.9$$

ข้อมูลของสัญญา ณ วัน Ex-date จะเปลี่ยนเป็น

สัญญา	ราคาของสัญญา	ขนาดของสัญญา	ฐานะคงค้าง
DEFH09X	50 x 0.9 = 45	1,000 / 0.9 = 1,111	3,500
DEFM09X	50.5 x 0.9 = 45.45	1,000 / 0.9 = 1,111	1,400
DEFU09X	51 x 0.9 = 45.9	1,000 / 0.9 = 1,111	600
DEFZ09X	52 x 0.9 = 46.8	1,000 / 0.9 = 1,111	70

10 กลยุทธ์ซื้อขาย

10.1 การเก็งกำไรทิศทาง

Single Stock Futures เป็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่สามารถช่วยให้นักลงทุนสามารถเก็งกำไรได้ทั้งในภาวะที่หุ้นขึ้นและในภาวะที่หุ้นลง เพราะ Single Stock Futures นั้นไม่มีการส่งมอบจริงระหว่างคู่สัญญา แต่ใช้วิธีชำระราคาเป็นเงินสด ซึ่งเป็นกระบวนการจ่ายหรือรับเงินตามกำไรขาดทุนที่เกิดจากส่วนต่างระหว่างราคาซื้อขายกับราคาที่ชำระราคา อันเป็นผลให้นักลงทุนสามารถทำธุรกรรมดังต่อไปนี้ได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

1. "ซื้อก่อน ขายทีหลัง" เพื่อใช้เก็งกำไรในภาวะหุ้นขึ้น
2. "ขายก่อน ซื้อคืนทีหลัง" เพื่อใช้เก็งกำไรในภาวะหุ้นลง

เมื่อเปรียบเทียบการซื้อขาย Single Stock Futures กับการซื้อขายหุ้นอ้างอิงโดยตรง เราจะพบความเหมือนและความแตกต่างดังนี้

	ซื้อขายหุ้น	ซื้อขาย Single Stock Futures
ซื้อก่อน ขายทีหลัง	ทำได้ทันที	ทำได้ทันที
ขายก่อน ซื้อคืนทีหลัง	ต้องยืมหุ้นก่อนแล้ว Short Sell	ทำได้ทันที
ค่านายหน้าสุทธิ	ปกติสูงกว่า	ปกติต่ำกว่า
ปริมาณซื้อขายขั้นต่ำ	100 หุ้น	1 สัญญา (1,000 หุ้น ต่อ สัญญา)
เงินปันผลปกติ	1. ผู้ซื้อได้รับเงินจริง 2. ผู้ยืมหุ้นมา Short Sell ต้องชดใช้เงินปันผลให้กับผู้ให้ยืมหุ้น	1. ผู้ซื้อไม่ได้รับ 2. ผู้ขายไม่ต้องจ่าย
Corporate Action อื่น ๆ	เป็นไปตามปกติ	อาจจะมีการปรับเงื่อนไขสัญญา
การชำระราคา	ส่งมอบจริง	ชำระกำไร/ขาดทุนเป็นเงินสด
กำไร/ขาดทุน	1. ผู้ซื้อรับรู้เมื่อขาย 2. ผู้ขายรับรู้เมื่อซื้อคืน	1. ผู้ซื้อรับรู้ทุกสิ้นวัน 2. ผู้ขายรับรู้ทุกสิ้นวัน
การวางหลักประกัน	1. ไม่มีในบัญชี Cash ATS 2. ไม่มีในบัญชี Cash Balance 3. มีในบัญชี Credit Balance	มีการคิดหลักประกันด้วยระบบ SPAN นักลงทุนต้องวางหลักประกันก่อนส่งคำสั่งซื้อขาย
อัตราหลักประกันขั้นต่ำ (Initial Margin)	50% - 100%	ประมาณ 10% - 20%

10.2 กลยุทธ์ซื้อขายส่วนต่างระหว่างฟิวเจอร์สต่างประเทศกัน

นอกเหนือจากการซื้อขายเพื่อเก็งกำไรบนทิศทางของหุ้นอ้างอิงแล้ว นักลงทุนยังสามารถทำกลยุทธ์อื่นที่ใช้สัญญาฟิวเจอร์ส 2 สัญญาพร้อมกันได้ โดยกลยุทธ์ที่นิยมมี 3 กลยุทธ์คือ

10.2.1 กลยุทธ์ Calendar Spread

องค์ประกอบของกลยุทธ์

กลยุทธ์ Calendar Spread หรือที่อาจจะรู้จักกันในชื่อ กลยุทธ์ Inter-Month Spread เป็นกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย

1. การซื้อ สัญญาฟิวเจอร์ส 1 สัญญา
2. การขาย สัญญาฟิวเจอร์ส 1 สัญญา (สินค้าอ้างอิงเดียวกัน แต่เดือนหมดอายุไม่ตรงกัน)

ตัวอย่างเช่น

1. ซื้อ PTTU08 และ ขาย PTTZ08 (ซื้อใกล้ ขายไกล)
2. ขาย ADVANCM09 และ ซื้อ ADVANCU09 (ซื้อใกล้ ขายไกล)

วัตถุประสงค์ในการใช้กลยุทธ์

1. นักลงทุนมีฐานะในสัญญาซึ่งไม่มีสภาพคล่องมากพอ แต่ต้องการปิดฐานะ

ตัวอย่างเช่น สมมติ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552 นาย ก มีสถานะซื้อในสัญญา PTTZ09 และตลาดหุ้นได้ปรับตัวลงมามากแล้ว ทำให้ต้องการปิดสถานะ แต่ทว่าสัญญา PTTZ09 เป็นสัญญาที่ไกลที่สุดทำให้ไม่ค่อยมีสภาพคล่อง

ดังนั้น นักลงทุนควรขาย PTTH09 หรือ PTTM09 ในจำนวนเท่ากันเพื่อป้องกันความเสี่ยงก่อน (หยุดขาดทุน) และค่อยปิดสัญญาทั้งสองภายหลังเมื่อมีสภาพคล่องเพียงพอ

2. นักลงทุนมีฐานะในสัญญาหนึ่งต้องการปิดฐานะ แต่มีสัญญาอื่นที่มีราคาดีกว่ามาก

ตัวอย่างเช่น สมมติ ณ วันที่ 1 มีนาคม 2552 นาย ก มีสถานะซื้อในสัญญา ADVANCM09 และต้องการปิดสถานะเพราะราคาปรับตัวขึ้นมาสูงมากแล้ว ทว่า สัญญา ADVANCU09 มีราคาค่อนข้างสูง

เมื่อเทียบกับ ADVANCM09

ดังนั้น นักลงทุนควรขาย ADVANCU09 ในจำนวนเท่ากันเพื่อป้องกันความเสี่ยง ก่อน (ล็อกกำไร) และค่อยปิดสัญญาทั้งสองภายหลังเมื่อราคาของ ADVANCM09 เพิ่มขึ้นเทียบกับ ADVANCU09

3. เก็งกำไรส่วนต่างของราคาโดยตรง

ตัวอย่างเช่น ปัจจุบัน ผลต่างของราคา (PTTEPZ09 – PTTEPU09) เท่ากับ 2 บาท แต่นักลงทุนคาดว่า ผลต่างของราคา (PTTEPZ09 – PTTEPU09) จะลดลง

ดังนั้น นักลงทุนจึงส่งคำสั่งขาย PTTEPU09Z09 ที่ราคา 2 บาท และค่อยปิดสัญญาทั้งสองภายหลังเมื่อผลต่างของราคา (PTTEPZ09 – PTTEPU09) ลดลงโดยการส่งคำสั่งซื้อ PTTEPU09Z09

ข้อควรทราบ

1. การซื้อขายของกลยุทธ์นี้คือ ต้นทุนไป-กลับ จะสูงกว่าต้นทุนของการซื้อขายเก็งกำไรทิศทางปกติ ประมาณ 2 เท่า
2. กลยุทธ์ Calendar Spread สามารถส่งคำสั่งซื้อขายด้วย Combination Order ได้

10.2.2 กลยุทธ์ Inter-Commodity Spread

องค์ประกอบของกลยุทธ์

กลยุทธ์ Inter-Commodity Spread เป็นกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย

1. การซื้อ สัญญาฟิวเจอร์ส X สัญญา
2. การขาย สัญญาฟิวเจอร์ส Y สัญญา (สินค้าอ้างอิงไม่ตรงกัน แต่มีประเภท Market เดียวกัน)

สินค้าอ้างอิงในกลยุทธ์นี้คือ สินค้าอ้างอิงที่มีประเภท Market เดียวกัน ซึ่งดูได้จากเอกสารแนบที่ 2

ตัวอย่างเช่น

1. ซื้อ PTTZ09 และ ขาย PTTEPZ09
2. ขาย PTTEPM09 และ ซื้อ PTTM09

วัตถุประสงค์ในการใช้กลยุทธ์

นักลงทุนคาดว่าสินค้าอ้างอิงหนึ่งจะมีผลตอบแทนสูงกว่า (Outperform) สินค้าอ้างอิงอีกอันหนึ่ง

ตัวอย่างเช่น นาย ก คาดว่า PTT น่าจะ Outperform PTTEP (คาดว่าส่วนต่างของผลตอบแทนเป็นเปอร์เซ็นต์จะเพิ่มขึ้น)

ดังนั้น นักลงทุนสามารถทำ Inter-Market Spread ได้โดย

- ซื้อ PTTM09 ที่ราคา 164 บาท จำนวน 7 สัญญา (มูลค่าสัญญาที่ซื้อเท่ากับ $164 \times 7 \times 1,000 = 1,148,000$ บาท)
- ขาย PTTEPM09 ที่ราคา 96 บาท จำนวน 12 สัญญา (มูลค่าสัญญาที่ขายเท่ากับ $96 \times 12 \times 1,000 = 1,152,700$ บาท)

เมื่อต้องการปิดฐานะนักลงทุนสามารถทำได้โดย ขาย PTTM09 จำนวน 7 สัญญา และซื้อ PTTEPM09 จำนวน 12 สัญญา

ข้อควรทราบ

1. การซื้อขายของกลยุทธ์นี้คือ ต้นทุนไป-กลับ จะสูงกว่าต้นทุนของการซื้อขายเก็งกำไรทิศทางปกติ ประมาณ 2 เท่า
2. กลยุทธ์ Inter-commodity Spread ไม่สามารถส่งคำสั่งซื้อขายด้วย Combination Order ได้

10.2.3 กลยุทธ์ Inter-Market Spread

องค์ประกอบของกลยุทธ์

กลยุทธ์ Inter-Market Spread เป็นกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย

1. การซื้อ สัญญาฟิวเจอร์ส X สัญญา
2. การขาย สัญญาฟิวเจอร์ส Y สัญญา (สินค้าอ้างอิงไม่ตรงกัน และมีประเภท Market ต่างกัน)

สินค้าอ้างอิงในกลยุทธ์นี้คือ สินค้าอ้างอิงที่มีประเภท Market ต่างกัน ซึ่งดูได้จากเอกสารแนบที่ 2

ตัวอย่างเช่น

1. ซื้อ S50Z09 และ ขาย ADVANCZ09
2. ขาย PTTM09 และ ซื้อ S50M09

วัตถุประสงค์ในการใช้กลยุทธ์

นักลงทุนคาดว่าสินค้าอ้างอิงหนึ่งจะมีผลตอบแทนสูงกว่า (Outperform) สินค้าอ้างอิงอีกอันหนึ่ง ที่มีประเภท Market ต่างกัน

ตัวอย่างเช่น นาย ก คาดว่า ADVANC น่าจะ Underperform ดัชนี SET50 (คาดว่าส่วนต่างของผลตอบแทนเป็นเปอร์เซ็นต์จะลดลง)

ดังนั้น นักลงทุนสามารถทำ Inter-Market Spread ได้โดย

- ซื้อ S50U09 ที่ราคา 300.8 จุด จำนวน 1 สัญญา
(มูลค่าสัญญาที่ซื้อเท่ากับ $300.8 \times 1 \times 1,000 = 300,800$ บาท)
- ขาย ADVANCU09 ที่ราคา 75.9 บาท จำนวน 4 สัญญา
(มูลค่าสัญญาที่ขายเท่ากับ $75.9 \times 4 \times 1,000 = 303,600$ บาท)

เมื่อต้องการปิดฐานะนักลงทุนสามารถทำได้โดย ขาย S50U09 จำนวน 1 สัญญา และซื้อ ADVANCM09 จำนวน 4 สัญญา

ข้อควรทราบ

ข้อควรระวังในการซื้อขายของกลยุทธ์นี้คือ ต้นทุนไป-กลับ จะสูงกว่าต้นทุนของการซื้อขายเก็งกำไรวิธีทางปกติประมาณ 2 เท่า

10.3 กลยุทธ์อาร์บิทราจ (Arbitrage)

กลยุทธ์ Arbitrage เป็นกลยุทธ์ที่มีเป้าหมายในการสร้างกำไรที่ปราศจากความเสี่ยง โดยการที่จะทำกลยุทธ์นี้ได้สำเร็จจะขึ้นอยู่กับราคาคำนวณราคาทฤษฎีที่ถูกต้อง เมื่อเราสามารถคำนวณราคาทฤษฎีได้แล้วเรานำมาเปรียบเทียบกับราคาตลาดของสินค้าอ้างอิงรวมกับต้นทุนการซื้อขายสุทธิ เราจะทราบว่าเมื่อไรเราสามารถทำ Arbitrage ได้ และได้กำไรประมาณเท่าไร

ราคาทฤษฎีของ Single Stock Futures

นักลงทุนสามารถคำนวณได้จากสูตร

$$F_{\text{Fair}} = [S - PV(\text{Div.})] \times (1 + R)^{\text{Day}/365}$$

โดย

F_{Fair}	=	ราคาทฤษฎีของ Single Stock Futures
S	=	ราคาตลาดของหุ้นอ้างอิง
PV(Div.)	=	Present Value ของเงินปันผลที่มีวัน Ex-date อยู่ในอายุของสัญญา
R	=	อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง (%)
Day	=	อายุคงเหลือของสัญญาเป็นจำนวนวัน

การตัดสินใจทำ Arbitrage

กำหนดให้ F_{Market} เป็นราคาตลาดของ Single Stock Futures นักลงทุนจะสามารถตัดสินใจทำ Arbitrage ได้จากปัจจัยต่อไปนี้

1. ถ้า $F_{\text{Market}} > F_{\text{Fair}} +$ ต้นทุนซื้อขายหุ้นและฟิวเจอร์ส (ไป-กลับ)
ขาย Futures 1 สัญญา พร้อมกับ ซื้อ หุ้น 1,000 หุ้น
และมีกำไรเท่ากับ $F_{\text{Market}} - F_{\text{Fair}} -$ ต้นทุนซื้อขายหุ้นและฟิวเจอร์ส (ไป-กลับ)
2. ถ้า $F_{\text{Market}} < F_{\text{Fair}} -$ ต้นทุนซื้อขายหุ้นและฟิวเจอร์ส (ไป-กลับ)
ซื้อ Futures 1 สัญญา พร้อมกับ ขาย หุ้น 1,000 หุ้น
และมีกำไรเท่ากับ $F_{\text{Fair}} - F_{\text{Market}} -$ ต้นทุนซื้อขายหุ้นและฟิวเจอร์ส (ไป-กลับ)

ข้อควรทราบ

จำนวนหุ้นที่จะซื้อขายในกลยุทธ์นี้จะเท่ากับขนาดของสัญญา (Multiplier) ดังนั้นนักลงทุนจะต้องสังเกตขนาดสัญญา (Multiplier) หลัง Ex-date ดี ๆ

ตัวอย่างเช่น

Underlying	Last	Date
PTT	186.00	24 Nov 08

Symbol	Ex-Date	Dividend (Baht/Share)	Days to Ex-date	Interest Rate	PV (Dividend)
PTT	18 Mar 09	5.5	114	4.00%	5.43
PTT	2 Sep 09	5.5	282	4.09%	5.33

นักลงทุนสามารถคำนวณ Fair Price ได้ดังนี้

Series	Expiration Date	Days to Expiration	Interest Rate (%)	PV (Dividend)	Fair Price
PTTZ08	29 Dec 08	35	3.97%	0.00	186.70
PTTH09	30 Mar 09	126	4.01%	5.43	183.04
PTTM09	29 Jun 09	217	4.05%	5.43	184.88
PTTU09	29 Sep 09	309	4.11%	10.76	181.32

ต้นทุนในการซื้อขายหุ้น (ไปกลับ) ประมาณ 0.60 บาท ต่อหุ้น

ต้นทุนในการซื้อขายฟิวเจอร์ส (ไปกลับ) ประมาณ 0.42 บาท ต่อหุ้น

ต้นทุนสุทธิ (โดยประมาณ) เท่ากับ 1.02 บาทต่อหุ้น

สมมติให้

- $F_{Upper Bound} = F_{Fair} +$ ต้นทุนซื้อขายหุ้นและฟิวเจอร์ส (ไป-กลับ)
- $F_{Lower Bound} = F_{Fair} -$ ต้นทุนซื้อขายหุ้นและฟิวเจอร์ส (ไป-กลับ)

เราก็จะสามารถคำนวณเพิ่มเติมได้ดังนี้

Series	Lower bound	Upper Bound
PTTZ08	185.68	187.72
PTTH09	182.02	184.06
PTTM09	183.86	185.90
PTTU09	180.30	182.34

ดังนั้นถ้าราคาตลาดของ Single Stock Futures ต่ำกว่า $F_{Lower Bound}$ นักลงทุนจะสามารถทำกลยุทธ์ Arbitrage โดย

- ซื้อ Futures 1 สัญญา พร้อมกับ ขาย หุ้น 1,000 หุ้น
- และมีกำไรเท่ากับ $(F_{Lower Bound} - F_{Market}) \times 1,000$ หุ้น

ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาตลาดของ Single Stock Futures สูงกว่า $F_{Lower Bound}$ นักลงทุนจะสามารถทำกลยุทธ์ Arbitrage โดย

- ขาย Futures 1 สัญญา พร้อมกับ ซื้อ หุ้น 1,000 หุ้น
- และมีกำไรเท่ากับ $(F_{Market} - F_{Upper Bound}) \times 1,000$ หุ้น

เอกสารแนบที่ 1

ตัวอย่างอักษรย่อสำหรับสัญญา Single Stock Futures แบบ Single Order

ชื่อย่อสัญญา	สินค้าอ้างอิง	เดือนที่สิ้นสุดอายุสัญญา		ปี ค.ศ. ที่สิ้นสุดอายุสัญญา	
		ชื่อเต็ม	รหัส	ชื่อเต็ม	รหัส
PTTH09	PTT	มีนาคม	H	2009	09
PTTM09	PTT	มิถุนายน	M	2009	09
PTTU09	PTT	กันยายน	U	2009	09
PTTZ09	PTT	ธันวาคม	Z	2009	09
PTTEPH09	PTTEP	มีนาคม	H	2009	09
PTTEPM09	PTTEP	มิถุนายน	M	2009	09
PTTEPU09	PTTEP	กันยายน	U	2009	09
PTTEPZ09	PTTEP	ธันวาคม	Z	2009	09
ADVANCH09	ADVANC	มีนาคม	H	2009	09
ADVANCM09	ADVANC	มิถุนายน	M	2009	09
ADVANCU09	ADVANC	กันยายน	U	2009	09
ADVANCZ09	ADVANC	ธันวาคม	Z	2009	09

ตัวอย่างอักษรย่อสำหรับสัญญา Single Stock Futures แบบ Combination Order

PTTH09M09	PTTEPH09M09	ADVANCH09M09
PTTH09U09	PTTEPH09U09	ADVANCH09U09
PTTH09Z09	PTTEPH09Z09	ADVANCH09Z09
PTTM09U09	PTTEPM09U09	ADVANCM09U09
PTTM09Z09	PTTEPM09Z09	ADVANCM09Z09
PTTU09Z09	PTTEPU09Z09	ADVANCU09Z09

เอกสารแนบที่ 2

ประเภท Market ของสินค้าอ้างอิงแต่ละชนิด

สินค้าอ้างอิง	Market	ประเภทสัญญาที่มีการซื้อขาย	
		Futures	Options
SET50	Index	✓	✓
GOLD	Metal	✓	
ADVANC	Single Stock	✓	
PTT	Single Stock	✓	
PTTEP	Single Stock	✓	